

Enkele weerzinwekkende draaikolken

Jelle Reumer

Volgens de Darwiniaanse principes overleef je het gemakkelijkst wanneer je je aan heersende (milieu) omstandigheden aanpast. Wie dat niet kan (of wil) resten twee opties: vertrekken naar betere oorden of uitsterven. Langzaam aanpassen is meestal het effectiefst. Als we dit in de natuur gefundeerde paradigma toepassen op menselijke organisaties blijken er prachtige overeenkomsten zichtbaar te worden.

De familie van Charles Darwin had op meerdere plekken in hun stamboom een band met de familie Wedgwood - die van het porselein. Dat is frappant, want juist deze luxe pottenbakkers hebben nooit goed naar hun beroemde schoonzoon geluisterd. Als ze dat wel hadden gedaan, was hun fabriek niet failliet gegaan. Wedgwood maakte degelijk maar ouderwets aardewerk met een beetje kakkineuze uitstraling, en lichtblauw siergoed met witte camée-achtige frutseltjes van het type dat je nog wel eens in het bejaardenhuis op een dressoir tegenkomt. U snapt het al: de markt (lees: het milieu) is intussen veranderd en als je dan als fabrikant niet meeverandert ontstaat er een existentieel probleem. Voor je het weet ben je bankroet (lees: uitgestorven). Er zijn fabrikanten die dat wel snappen en daardoor blijven floreren: een Brabantse producent van dure bruine herenschoenen-met-gaatjes (de zogenaamde brogues) heeft nu ook een goedlopende hippe schoenenlijn, met schoenen die nog steeds erg duur zijn.

Ook voor musea geldt de Darwiniaanse wet van aanpassen of verdwijnen. Voor ons eigen museum is Rotterdam de habitat: daar komen zowel de meeste centen als de meeste bezoekers vandaan. Het is echter een habitat die geen eenduidige signalen afgeeft. Er wordt volop duurzaamheid gepredikt én er wordt een aantal CO2-bronnen gepropageerd. Er wordt bezuinigd én er wordt geld door het riool gespoeld alsof het niks kost. Een vreemd milieu om je in staande te houden.

Zo is er het Rotterdam Climate Initiative (RCI), dat ons probeert om te vormen tot duurzame (*whatever that may be*) en milieubewuste burgers. Tegelijkertijd excelleert Rotterdam met een formule-1 autorace en met de vliegtuigjeswedstrijden boven de Nieuwe Maas. Draaikolken van ben- en kerosine. Hoezo RCI??

Al even ambitieus is de cultuursector. Zo is daar Your World, het met veel tromgeroffel en bazuingschal gestarte

Jongerenjaar 2009. De gemeente steekt er miljoenen in; een oud-staatssecretaris trekt de kar en alle reclame, waaronder een ronkend gigaspandoek dat op de Willemswerf hing, is in flitsend Engels kidsjargon. De Rotterdamse jeugd en jongeren merken echter nauwelijks iets van deze draaikolk van centen. Pardon: *nearly nothing!* Ik hoop maar dat de reclamemakers en de spandoekophangers tot de categorie jongeren behoren, dan is het geld toch nog een beetje goed besteed. Tegelijkertijd komt deze week het bericht dat HAL4 sluit: hét jongerentheater dat ruim 30 jaar fantastische theateervoorstellingen voor de jeugdige Rotterdammers heeft gemaakt. De gemeente haalt daar in het Jongerenjaar 2009 de stekker uit! Gelukkig kunnen de jonge theaterbezoekers ooit misschien naar het Urban Podium, ook zo'n weerzinwekkende draaikolk van gemeenschapsgeld waar niemand iets van merkt. Your World en het Urban Podium gaan, voor zover ik kan waarnemen, inhoudelijk helemaal nergens over behalve hippe pret en trommelvlieskervende muziek. De jeugd wil brood en spelen (zo denkt men kennelijk op de Coolsingel); maar goed jeugdtheater wordt de nek omgedraaid.

Volgend jaar moeten we bezuinigen. Alle musea. Op de radio hoorde ik mijn collega Sjarel Ex, directeur van Museum Boijmans van Beuningen, klagen dat hij volgend jaar én niet geïndexeerd wordt én zestigduizend euro minder krijgt. "Dat wordt dan een tentoonstelling minder", zo sprak hij berustend. Zestigduizend euro, dat is minder dan de herstellkosten aan het Rotterdamse asfalt na die bespottelijke formule-1 race.

Bij ons is nu een kleine tentoonstelling van KidsKunst te zien: Dat gaat ergens over! Het budget dat wij daarin kunnen steken: nul euro. *Zero*. Het probleem met de musea is dat ze ergens over gaan. In musea kun je kennismaken van onze rijke cultuur. Je komt er in aanraking met schoonheid en passie. Je leert er hoe onze aarde functioneert en wat de rol van de mens daarin is. Maar een museum, of het nu Boijmans is of het onze, is geen autorace, is geen vliegshow, is geen urban podium en is geen melkkoe van anglofiele reclameyuppen. Er is dus allemaal geen geld voor, want dat is al in die zojuist genoemde draaikolken verdwenen. Ons probleem is dat we inhoud hebben. En onze culturele habitat selecteert kennelijk op inhoudsloosheid - het is een omineuze gedachte. ◀